

David Heinrich Köpken

Natales Ferias, Serenissimi Atque Celsissimi Principis Ac Domini, Dni. Caroli Leopoldi, Ducis Regnantis Meklenburgici, Principis Vetustæ Gentis Henetæ ... Futuro XXVI. Novembris Die Felicissime Recurrentes Devotissime Celebratum Iri Indict ...

Rostochi[i]: Typis Joh. Weplingi[i], [1721]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1793530556>

Druck Freier Zugang

2°

Carl Leopold.

1713 - 1748.

Mkl 2 I

1926 4°

35 Stücke

Mhlog. 8 I.
1926. 40

v. 9.

NATALES FERIAS,
SERENISSIMI ATQUE CELSISSIMI
PRINCIPIS AC DOMINI,
**DNI. CAROLI
LEOPOLDI,**
DUCIS REGNANTIS MEKLEN-
BURGICI, PRINCIPIS VETUSTÆ GENTIS HE-
NETÆ, SVERINI AC RACEBURGI, COMITIS
item SVERINENSIS, TERRARUM ROSTOCHII
ET STARGARDIÆ DYNASTÆ,
ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS PATRONI ET
CANCELLARII MAGNIFICENTISSIMI,
DOMINI NOSTRI LONGE CLE-
MENTISSIMI,

FUTURO XXVI. NOVEMBRIS DIE FELICISSIME RECURRENTES
DEVOTISSIME CELEBRATUM IRI INDICAT,

ET

AD EO MAJOREM ACTUS CELEBRITATEM, AC BENEVOLE AUDIENDAM
ORATIONEM,

DE

Singulari Observantia, Quam
CELSISSIMIS DUCIBUS MEKLENBURGICIS,
INCLYTA LUBECENSIVM RESPUBLICA

*Sverini quotannis, die B. Martini Lutheri, solenni ritu
testatam facit,*

IN AUDITORIO MAJORE,

Inter Conventus Musicos habendam, & vota nuncupanda,

MAGNIFICUM DOMINUM RECTOREM,

Omniū Conciliorum Proceres Gravissimos, Præ-Nobilissimos Doctores, Verbi Divini
Ministros fidelissimos, Artium & Philos. Magistros, ac Florentissimam
Studioforum Juvenum coronam; Omnesque Literatorum
Fautores. Titulis Suis Maxime conspicuos.

Omni, qua fas est, promptitudine ac humanitate

convocat & invitat

DAV. HENRICUS KOEPKENIUS,

Phil. & Theol. Doct. & Prof. Duc. Publ. Ordin.

ROSTOCHI, Typis JOH. WEPPLINGI, SERENISS. PRINC. & ACAD. Typogr.

Mo vero, magna pars hominum

terras incolentium ad luperna caput erigit, cœlos sus-
spectat, solem, lunam, totumque admirabile ætherum
contubernium intuetur, & quicquid est longe pulcher-
rimi cœlestis spectaculi, quousque illud oculis suis
terminare potest, contemplatur, non tam eo animi
proposito, ut Omnipotentem illorum omnium Condi-
torem tantis laudibus celebret, quantas mente con-
cipere & verbis assequi possit, ut lucidissimis eorum radiis, quibus hæc in-
feriora collustrant, recte utatur, ut perpetuam præbitæ lucis puritatem, &
inæstimabilem splendoris elegantiam indelassabili virtutis studio imitetur, ut
constantem eorum harmoniam in civili societate, & quovis instituendo cum
aliis commercio æmuletur, sed potius, ut gratam sibi suisque prosperi-
tatem & suffragantem votis suis fortunam ab eis flagrante animi desiderio
expectet, & adversa quævis, ac imminentes difficiles casus, quos cœlesti-
um orbium vi & tactu intercipi & impediri posse sperat, a se, & fortunis suis
depelli atque propulsari anxie & sollicite velit. Sed ad ambeuntem nos
cœli machinam ea cura & sollicitudine conversis recte objicitur, quod Tha-
leti in ætherum obtutu vultum defigenti, sed in foveam imprudentia pro-
labenti, à vetula quadam exprobratum fuit, quod *remota intuens domestica ne-
gligeret*. Etenim nimium quantum remota existit fortis humanæ disposi-
tio à sidereis arcibus; omnisque vitæ nostræ conditio cœlestium corporum
sphaeras prorsus excedit: non tantum, quia magnis intervallis ea absunt &
disjunguntur ab his terræ spatiis, sed etiam, quia in res humanas illa non
pollent efficacia. At ideo etiam longe ab omnibus remotissima ea debebat
esse persuasio, quod non modo singulorum hominum & familiarum, sed et-
iam majorum societatum, amplissimarum urbium, quin late patentium &
frequentissimarum gentium, & vigentis ubique fidei ac religionis origines &
vicissitudines ab astris pendeant, eorumque virtute orientur & intereant,
augeant & minuantur; quippe quam & sacræ literæ domesticam habere,
prohibent, & sana quoque ratio ut peregrinam, & ab omni certitudine &
sperati eventus necessitate alienam negligendam esse dicitur.

Equidem illud haud gravate ferri potest institutum; si quis à seve-
rioribus negotiis animum revocaturus, ad sublimia cœli fastigia prospiciat, &
radiantium siderum positus consideret, investigaturus, si humana negotia ad
cœli & siderum motus ulla ratione pertineant, quid ex eorum positu & con-
cursu portendatur, & quid à vanis astrologiæ cultoribus, tametsi nullus in-
terfit illorum nexus, velut necessario eventurum, ex eo denunciari possit. Seria
tamen in eo locum non habere debet fiducia, nec certitudo ulla assertis vindi-
cari, & imprudentioribus imponi oportet. Sed gravioribus aduetis ne qui-
dem per lusum, & ingenii causa suscepta ejusmodi opera complacuit. Quod
ut exemplo declaremus, ad Serenissimum & Gloriosissimum Ducem Brunsvi-
censium, JULIUM, magnum purioris fidei & literarum omnis generis pro-
pagato

pagatorem provocabimus. Hujus Principis ætate Brunsvicensium sacris præerat immortalis memoriæ, & maximorum meritorum Theologus *MARTINUS CHEMNITIUS*, qui fastos (Kalendaria vulgo) conficiendi, & omnis Astrologiæ peritia instructissimus erat, ita, ut cujusque fata per genituram ingeniose interpretari posset, qua etiam ratione multos magnates sibi conciliabat, eosque sibi reddebat faventissimos. Igitur, cum Celsissimus *JULIUS* in eo esset, ut Academiam Helmstadiensem erigeret, *CHEMNITIUS* forte alicui promiserat, quod constellationem illo die, quo initiandum esset hoc eruditionis domicilium collecturus esset; idque sine dubio animi tantum & oblectationis causâ recipiebat, cum illicitam aliam intentionem in tanto Theologo suspicari non possimus. Verum summus ille Princeps, literis *CHEMNITIO* scriptis festive, sed graviter simul significabat, potius reditus ad instituendæ Academiæ illius conservationem necessarios circumspicendos esse, *quoniam astra tantum inclinent, non vero necessitent*. Vid. Ph. J. Rethmeyeri *Braunschweigische Kircken-Historie / Part. III. Cap. IIX. p. 184. & 416. sqq.*

Jam, si nihil omnia cœli luminaria in actiones & fortunam hominis possunt, & quilibet eorum situs & constitutio nihil prorsus efficit, ad ingenii vitæque humanæ felicitatem aut infelicitatem: nulla quoque temporis, quod æquabilis cœlestium orbium motus commetitur, erit efficientia, nihilque illud ad indolem & mores mortalium, ad prosperiorem aut asperiorum rerum fluxum, ad Societates aut ineundas ei colendas, aut turbandas & dissipandas conferet; nec ulla ejus duratio homini in se vel nocentius erit, vel benignius; sed cujusque spatii & cujuslibet momenti, punctive eadam prorsus erit ratio. Nullum igitur dierum discrimen erit, nulla differentia, sed æquale cunctis merito statuetur pretium, quia æquales omnibus ex prima creatione adest bonitas, nec alia pejor, alia melior, alia invidentior, alia faventior, alia perniciosior, alia indulgentior dici meretur. Quæ cum ita sint, quorsum negotiosa illa, quæso, pertinuit distinctio, qua Romani alios albos dixerunt, alios atros, alios faustos, alios infaustos, religiosos, tristisque omine infames atque impeditos, quibus & res divinas facere, & negotia aliqua obire non liceret? Et quid sibi vult inter alias quoque gentes plurimorum adeo sollicita dierum observatio, ut certis quibusdam opera sua demum perficere, alios autem silentio quasi transmittere maluerint? Quæ causa est, quod in iis etiam, qui Christianæ fidei addicti sunt, inveniantur, qui ex pluribus hos vel illos constituent, quibus præ cœteris res varias tractare velint, non quod operi faciundo commodiores sint, sed, quod iis operantes feliciori successu sese operaturos esse confidant? Si dicendum, quæ causa sit; vana & inanis imo nulla est.

Sed quamvis dierum in se consideratorum nulla sit differentia, nec ullum admitti possit discrimen; non reprehendi tamen poterit ea distinctio, qua dies variis casibus memorabiles, ab illis, qui minus iis, vel nullis etiam notabiles sunt, distinguuntur. Quia, ipse *DEUS* dies ita discernere homines edocuit; quod plurimis ex antiquitate sacra, si opus foret, probatum dari posset exemplis. Et certe multis ad vitam recte agendam, & virtutis stadium omni contentione decurrendum, efficacissimisque homines carerent excitamentis, si dies immissa divinitus tum publica, tum privata calamitate, & difficilioribus adversitatibus aliquando obscuratos negligentius habere, & sine pœnitente eorum recogitatione, quibus severam Dei manum in se pertraxerunt, prætermittere vellent. Similiter, magnum pertinaciæ & pervicaciæ crimen admitteretur, si dies egregiis *DEI* beneficiis præ aliis insignes grata recordatione transigere, superfluum censeretur & supervacaneum. Atque adeo hoc mihi concedendum est magis, quod eximiam sane laudem promereatur posita in discriminandis ea ratione diebus industria, & quod, consentiente omnium voluntate, illa merito vigere & propagari debeat consuetudo, ut dies singularibus divini providentiæ notis insigniti solennius celebrentur.

Hæc

Hæc dum meminimus, ad ipsum illud, cuius gratia hæc afferuntur, institutum respicio, Agitur adhuc nonus à Martio, qui Romanis quondam primus erat, mensis, & ad exiguum usque spatium exactus jam est. Sed *Novembris* hujus aliquot dies tantis quondam divinæ benignitatis radiis illustrati sunt, ut à Terrarum Meklenburgicarum incolis merito distinguantur. Quis non incomparabili B. LUTHERI ministerio egregiam, ad doctrinæ & fidei emendationem, utilitatem allatam esse fateri debet, & cui ideo jucundus non est decimus hujus mensis dies, quo Vir ille Dei in lucem primum editus fuit? Sed hujus diei discretio & memoria non ad solos Meklenburgi Incolas, sed ad omnes sine dubio spectabit, veritatis ab iplo convocata studiosos. Attamen, idem hic dies à Meklenburgensibus notari meretur ob *peculiarem Lubecensium observantiam Serenissimis Ducibus Meklenburgicis*, festiva sane ratione, Suerini quotannis declarari solitam, qua occasione Martinalla sacra solennius ibi celebrantur. Cujus quidem instituti si vera ratio pateret, majoris forsitan beneficii memoriam refricaret. Dignus est, qui frequentiori cogitatione ab omnibus Meklenburgensibus recolatur *duodecimus* Novembris dies, cuius certe in remotissimis regionibus grata plurimis est observatio. Eo enim inæstimabili Celsissimorum Ducum Meklenburgensium opera, & coelesti auspicio, hoc omnigenæ eruditionis Sacrarium, hæc *Academia Varno-Balthica* erecta & constituta fuit.

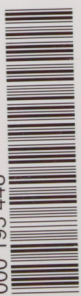
Sed, ut celsiori Magni cujusdam Principis præsidio & patrocinio, hæc literaria civitas his temporibus niti & gaudere, imo, ut universæ Mecklenburgicæ regiones justo imperio administrari possent, recurrente mox XXVto ejusdem hujus mensis die provisum fuit, quo Serenissimus atque Celsissimus Dominus, Dominus CAROLUS LEOPOLDUS, *Dux regnans Meklenburgiens, Dominus noster Clementissimus*, mortali vita quondam donatus, in has luminis auras primum prodiit, & velut lucidissimum sidus radios splendidissimos non modo per Meklenburgicas ditiones, sed universum orbem circumferre coepit. Ut autem Serenissimus Princeps regio sanguine progenitam maximisque animi & corporis dotibus condexorantissimam Principem connubiali federe secum jungeret, & mellitissimi amoris suavitate regiminis curas, molestias & difficultates emolliret, regiamque Vandalicæ Ducum progeniem ad posteritatem propagaret, eidem mense hoc, & illius quidem IX. die sapientissime curatum fuit. Namque is Serenissimam & Celsissimam CATHARINAM IWANOWNAM, *Augusti Russiae Zaario & Statore* genitam non in solius vastissimi Russici imperii, sed etiam in Meklenburgicarum Terrarum gloriam & emolumentum, ante plurima lustra in mundi hujus aspectum protulit.

Fulgent hi dies sua luce, suo splendore, suis radiis, quibus ab aliis tantum distinguuntur, quantum omnes jucundissima accensæ ab illis lucis usura, exultari decet atque excitari. Universis in alterius exoptatissimi, noni scilicet diei debita observatone nuper prævit Academia, nec segnius adfuturo felicissimo illo XXVto Novembris die humillimi sui officii partes obire gestit, faustissimum *Clementissimi Ducis ac Domini, Magnificentissimiq; Patroni sui* Natalem diem, qua potest celebritate exactura. Cum ergo mihi à Venerando Academiae Senatu ea data & imposta sit provincia, ut instante die illo communem omnium lætitiâ explicem, & effusis ardentissimis precibus submississime efflagitem, ut omnipotens rerum omnium Moderator Celsissimi Herois nostri Meklenburgici, & Patriæ Patris gloriosissimi, DOMINI CAROLI LEOPOLDI, salutem firmam stabilem, perpetuam esse, & ad summum felicitatis culmen ascendere jubeat; ut Celsissimam CATHARINAM IWANOWNAM indefinenti gratiæ suæ præsidio tueri velit, & benignissimæ huic Patri Matris illæsam prosperitatem & mille gaudia concedat, ut Serenissimæ Principi filia, DOROTHEÆ ELISABETHÆ exoptabilem quemvis florem conciliet, ut calidissima omnium vota & spem proferendi mox *Principis Filii* & confirmet & impleat; instituto geniali discursu, de argumento jam significato partes impostas, quas forte explere non potero, omni tamen sollicitudine venerabundus obire allabarabo. Quo magis omnes ad cultum, fidem & obsequium Sereniss. Duci Regnantis se obligatos esse sentiunt, eo affluentius, eo cupidius, eo flagrantius suas nostris preces omnes merito sociabunt. *Qua spe Magnificum Dominum Rectorem & splendidissimos omnium Ordinum & Collegiorum Proceres, Pra-Nobilissimos Doctores, Verbi Divini Interpretes fidelissimos, Artium Magistros Praclarissimos, efflorescentemq; in spem publicam Studiosorum Juvenum coronam, Omnesq; Literarum Fautores,* ut celebritatem nostram honorifica sua presentia angere velint, officiosissime humanissimeque invito.

P. P. die XXIV^{to} Nov. Anno MDCCXXI.

LBMV Schwerin 33
000 195 448

m provocabimus. Hujus Principis ætate Brunsvicensium sacris
immortalis memoriæ, & maximorum meritorum Theologus *MAR-*
CHEMNITIUS, qui fastos (Kalendaria vulgo) conficiendi, & omnis Astro-
ritia instructissimus erat, ita, ut cujusque fata per genituram inge-
interpretari posset, qua etiam ratione multos magnates sibi concilia-
sque sibi reddebat faventissimos. Igitur, cum Celsissimus JULIUS
set, ut Academiam Helmstadiensem erigeret, *CHEMNITIUS* forte alicui
rat, quod constellationem illo die, quo initiandum esset hoc eru-
domicilium collecturus esset; idque sine dubio animi tantum &
ionis causâ recipiebat, cum illicitam aliam intentionem in tanto
go suspicari non possumus. Verum summus ille Princeps, literis *CHE-*
scriptis festive, sed graviter simul significabat, potius reditus ad insti-
Academiæ illius conservationem necessarios circumspiciendos esse,
astra tantum inclinent, non vero necessitent. Vid. Ph. J. Rethmeyeri
Schweigische Kirchen-Historie / Part. III. Cap. IIX. p. 184. & 416. sqq.
tam, si nihil omnia cœli luminaria in actiones & fortunam hominis
, & quilibet eorum situs & constitutio nihil prorsus efficit, ad in-
tæque humanæ felicitatem aut infelicitatem: nulla quoque tempo-
od æquabilis cœlestium orbium motus committitur, erit efficiencia,
e illud ad indolem & mores mortalium, ad prosperiorem aut asperio-
um fluxum, ad Societates aut ineundas ei colendas, aut turbandas &
das conferet; nec ulla ejus duratio homini in se vel nocentius erit,
ignius; sed cujusq; spatii & cujuslibet momenti, punctive eadam pror-
ratio. Nullum igitur dierum discrimen erit, nulla differentia, sed
cunctis merito statuetur pretium, quia æquales omnibus ex prima
ne adest bonitas, nec alia pejor, alia melior, alia invidentior, alia
or, alia perniciosior, alia indulgentior dici meretur. Quæ cum ita
tuorsum negotiosa illa, quæso, pertinuit distinctio, qua Romani alios
xerunt, alios atros, alios faustos, alios infaustos, religiosos, tristisque
infames atque impeditos, quibus & res divinas facere, & negotia
beret? Et quid sibi vult inter alias quoque gentes plu-
cita dierum observatio, ut certis quibusdam opera sua
ios autem silentio quasi transmittere maluerint? Quæ cau-
etiam, qui Christianæ fidei addicti sunt, inveniantur, qui
el illos constituent, quibus præ cæteris res varias tracta-
od operi faciundo commodiores sint, sed, quod iis operan-
lu sese operaturos esse confidant? Si dicendum, quæ cau-
his imo nulla est.

omnis dierum in se consideratorum nulla sit differentia,
possit discrimen; non reprehendi tamen poterit ea di-
variis casibus memorabiles, ab illis, qui minus iis, vel
les sunt, distinguuntur. Quin, ipse DEUS dies ita discer-
cuit; quod plurimis ex antiquitate sacra, si opus foret,
let exemplis. Et certe multis ad vitam recte agendam, &
omni contentione decurrendum, efficacissimisque homi-
mentis, si dies immissa divinitus tum publica, tum privata
ilioribus adversitatibus aliquando obscuratos negligentius
conitente eorum recogitatione, quibus severam Dei ma-
erunt, prætermittere vellent. Similiter, magnum per-
ciæ crimen admitteretur, si dies egregiis DEI beneficiis
grata recordatione transigere, superfluum censeretur & su-
tque adeo hoc mihi concedendum est magis, quod exi-
m promereatur posita in discriminandis ea ratione diebus
od, consentiente omnium voluntate, illa merito vigere &
consuetudo, ut dies singularibus divinæ providentiæ notis
celebrentur.

Hæc

